

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-4-130 (Devralma)
Karar Sayısı : 10-49/922-325
Karar Tarihi : 8.7.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç.
Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit
GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Neşe Nur ONUKLU, Sinan BOZKUŞ,
Hale GÜNDÜZ, Selvi KOCABAY

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN** : Global Liman İşletmeleri A.Ş.

D. TARAFLAR :

Devralan : - Global Liman İşletmeleri A.Ş.
Rıhtım Cd. No:51 34425 Karaköy/İstanbul
- Ayşegül BENSEL
Aynı Adreste

Devreden : - Çelebi Holding A.Ş.
Nispetiye Cd. Akmerkez B3 Blk. K:12 Beşiktaş/İstanbul
- Antmarin İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş.
Deniz Mh. Konyaaltı Cd. Antmarin İş Merk. No:24/7
Antalya
- Can ÇELEBİOĞLU
Nispetiye Cd. Akmerkez B3 Blk. K:12 Beşiktaş/İstanbul
- Uğur Tefvik DOĞAN
Nispetiye Cd. Akmerkez B3 Blk. K:12 Beşiktaş/İstanbul
- Hasan Yıldırım AKINCIOĞLU
Deniz Mh. Konyaaltı Cd. Antmarin İş Merk. No:24/7
Antalya

E. DOSYA KONUSU: Çelebi Holding A.Ş., Antmarin İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş., Can ÇELEBİOĞLU, Uğur Tefvik DOĞAN ve Hasan Yıldırım AKINCIOĞLU'nun Ortadoğu Antalya Liman İşletmeleri A.Ş. (Antalya Limanı)'de sahip olduğu %60 oranındaki hissenin Global Liman İşletmeleri A.Ş. (Global Liman İşletmeleri) ve Ayşegül BENSEL tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına en son 6.7.2010 tarih ve 5225 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ"in ilgili hükümleri uyarınca düzenlenen 7.7.2010 tarih ve 2010-4-130/Öİ-10-338.NNO sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu aynı tarih ve

10-49/922-325

REK.0.08.00.00-120/274 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-49 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

Son olarak Kurum kayıtlarına 31.5.2010 tarih ve 4294 sayı ile intikal eden ve İlhan HAYDAROĞLU tarafından yapılan başvuruda, mevcut durumda Bodrum ve Kuşadası Limanlarının kontrolünü elinde bulunduran Global Liman İşletmeleri'nin Antalya Limanı'nın işletme hakkını tamamıyla elde etmesinin, limanın gelişme potansiyeli göz önünde alındığında dikkatle incelenmesi gerektiği belirtilmektedir.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da, bildiri yapılan devralma işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olduğu; devir sonucunda ilgili pazarda hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi, böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı; bu çerçevede işleme izin verilmesi gerektiği, görüşü ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. İlgili Ürün/Hizmet Pazarı

Dosyada yer alan bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün/hizmet pazarları "dökme kuru yük, genel kargo, konteyner elleçleme hizmetleri pazarı" ve "krvaziyer gemilerine yönelik liman hizmetleri pazarı" olarak tespit edilmiştir.

H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili coğrafi pazarın dökme kuru yük, genel kargo ve konteyner elleçleme hizmetleri için "Batı Akdeniz Bölgesi"; krvaziyer gemilere verilen liman hizmetleri bakımından ise "Akdeniz Bölgesi" olarak belirlenmiştir.

H.2. İşlemin Niteliği

Bildirim konusu işlem; Antalya Limanı'nın %60 oranındaki hissesinin Çelebi Holding A.Ş., Can ÇELEBİOĞLU, Uğur Tefik DOĞAN, Antmarin İnş. Tur. ve Tic. A.Ş. ve Hasan Yıldırım AKINCIOĞLU tarafından Global Liman İşletmeleri ve Ayşegül BENSEL'e devredilmesidir. Söz konusu devralma işlemi 26.3.2010 tarihli Hisse Alım Satım Sözleşmesi ile düzenlenmiştir.

Devralma işlemi ile birlikte Antalya Limanı'nda Global Liman İşletmeleri'nin payı %39,8'den %99,8'e yükselecektir.

Antalya Limanı'nın Ana Sözleşmesi'nde aksi belirtilmedikçe kararların A, B veya C Grubu hissedarları temsil eden yönetim kurulu üyelerinden en az üçünün kullandığı olumlu oy ile alındığı düzenlenmektedir. Ancak Sözleşme'ye göre "Önemli Kararlar" olarak belirlenen hususlarda D Grubu hisseyi temsil eden üyenin oyu hariç olmak üzere bazı durumlarda dört bazı durumlarda ise beş üyenin olumlu oyu ile karar alınabilmektedir. Dolayısıyla bildirim konusu devralma öncesinde Antalya Limanı'nın devreden ve devralan tarafların ortak kontrolünde olduğu anlaşılmaktadır.

Devralma sonrasında Antalya Limanı'nın hisselerinin tamamına yakını Global Liman İşletmeleri'ne geçeceğinden Global Liman İşletmeleri kontrol için gerekli olan A, B ve C grubu hisselerinin tamamını elinde bulunduracaktır. Bu şekilde

10-49/922-325

Antalya Limanı'nın kontrol yapısı ortak kontrolden Global Liman İşletmeleri'nin tek kontrolüne dönüşecektir.

90 Global Liman İşletmeleri, hâlihazırda kruvaziyer gemilerine yönelik liman hizmetlerinde faaliyet gösteren Kuşadası ve Bodrum limanlarının kontrolünü elinde bulunmaktadır.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. 1997/1 sayılı Tebliğ Bakımından Değerlendirme

Dosya mevcudu bilgilere göre, bildiri yapılan işlem, devredilen şirketin kontrol yapısında değişikliğe neden olacağından, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesini (b) bendi anlamında bir devralmadır. Diğer taraftan, Antalya Limanı'nın yolcu ve yük faaliyetlerinden elde ettiği 2009 yılı toplam cirosu TL olup, 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde belirtilen ciro eşiği aşıldığından, söz konusu devralma izne tabidir.

H.3.2. İşlemin Etkileri Bakımından Değerlendirme

100 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde hukuka aykırı bulunarak yasaklanan, bir ya da birden fazla teşebbüsün "*hâkim durum yaratmaya veya hâkim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde*" birleşmeleri veya bir diğer teşebbüsü devralması işlemidir. Devralma sonucunda pazarda rekabetin nasıl etkileneceğinin değerlendirilmesi, bu bağlamda da devralma işleminin pazarda bir hâkim durum yaratıp yaratmayacağı ve/veya var olan bir hâkim durumun kötüye kullanılmasına yol açıp açmayacağının değerlendirilmesi gerekmektedir.

110 Bir devralma işleminde, devralan teşebbüsün işlem öncesinde de devraldığı teşebbüsün kontrolünde söz sahibi olmasının, devralma işleminin rekabet üzerindeki yol açabileceği olumsuz etkilere ilişkin endişeleri azalttığı kabul edilmekle beraber, işlemin rekabet üzerindeki etkilerinin ayrıntılı bir şekilde incelenmesi gerekliliğini ortadan kaldırmamaktadır. Zira bazı istisnai hallerde devralan teşebbüs, devraldığı ve aynı zamanda kontrolüne ortak olduğu teşebbüs ile aynı pazarda faaliyet göstermekte ve hatta rekabet edebilmektedir. Bu durumda devralma işlemi devralan teşebbüs ile devralınan teşebbüs arasındaki rekabetin ortadan kalkmasına, pazardaki yoğunlaşmanın artmasına ve dolayısıyla ilgili piyasadaki rekabetin azalmasına yol açabilecektir.

120 Bu çerçevede, öncelikle Antalya Limanı'nın işlem öncesindeki kontrol yapısının, bir diğer ifadeyle Global Liman İşletmeleri'nin kontroldeki etkisinin; ardından Global Liman İşletmeleri kontrolündeki diğer limanlar ile Antalya Limanı arasındaki rekabetin işlemten nasıl etkileneceğinin incelenmesi gerekmektedir.

130 Öncelikle, Antalya Limanı bünyesinde verilmekte olan hizmetlerden "dökme kuru yük, genel kargo, konteyner elleçleme hizmetleri" bakımından devralmanın etkileri değerlendirildiğinde, ilgili coğrafi pazar olan "Batı Akdeniz Bölgesi"nde Antalya Limanı'nın tek başına faaliyet göstermesi nedeniyle, kontrol yapısındaki değişikliğin söz konusu hizmet pazarlarındaki yoğunlaşma seviyesinde bir değişikliğe yol açmayacağı anlaşılmıştır. Dolayısıyla anılan pazardaki rekabet seviyesinde işlemle birlikte bir değişiklik beklenmediğinden, devralma işleminin söz konusu hizmetler açısından rekabetçi bir kaygıya yol açması mümkün görünmemektedir.

10-49/922-325

Diğer yandan, devralma işleminin kruvaziyer gemilerine yönelik Akdeniz Bölgesi liman hizmetleri pazarındaki etkileri açısından bakıldığında, devralmanın gerçekleştiği coğrafi pazar ile devralan teşebbüsün faal olduğu coğrafi pazarda bir örtüşme olmayacağından işlemin yoğunlaşmaya yol açmayacağı anlaşılmıştır. Bu kapsamda devralma işleminin devralan teşebbüs lehine hâkim durum yaratma yahut güçlendirme riski doğurmayacağı değerlendirilmiştir.

Kaldı ki, ilgili coğrafi pazar Türkiye olarak tanımlansa dahi neticede bir değişiklik olmayacaktır.

140 Şöyle ki, Global Liman İşletmeleri'nin Antalya Limanı'nın kontrolünü devralması durumunda söz konusu teşebbüsün kruvaziyer hizmetlerindeki pazar payı aşağıdaki şekilde değişecektir:

Tablo-1: 2009 yılına ait pazar payları

2009 Pazar Payları	Ulusal Pazar	
	Yolcu Sayısı	Gemi Sayısı
İşlemden Önce: Kuşadası + Bodrum	...	...
İşlemden Sonra : Kuşadası+Bodrum+ Antalya	...	...

150 Görüldüğü gibi pazar payı artışı yolcu sayısına göre hesaplanan pazar payı oranında ihmal edilebilir düzeyde gerçekleşmiş; gemi sayısına göre hesaplanan pazar payında ise yine ciddi bir artış gözlemlenmemiştir. Esasen, devralan teşebbüsün, devraldığı teşebbüste önceden var olan kontrol hakları dikkate alındığında, bu düzeyde bir pazar payı artışı ihmal edilebilir. Nitekim mevzuat uygulayıcısı AB Komisyonu, incelediği pek çok olayda devralan teşebbüsün devraldığı teşebbüste kontrole ortak olmasının işlemin rekabet üzerindeki olumsuz etkilerini azalttığı sonucuna ulaşmıştır.

Tablo-2 : HHI Değerleri Değişimi -2009

2009 Verilerine Göre HHI Değerleri Değişimi		Ulusal Pazar	
		Yolcu Sayısı	Gemi Sayısı
İşlemden Önce	Kuşadası+Bodrum	...	...
İşlemden Sonra	Kuşadası+Bodrum+Antalya	...	...
HHI Değişimi		...	...

160 Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere Türkiye genelindeki limanlara gelen kruvaziyer gemi sayıları dikkate alınarak hesaplanan HHI, işlemden önce 2.705 olup işlemlerle birlikte 2.763'e çıkması beklenmektedir. Yolcu sayısı esas alınarak hesaplanan pazar payı verileriyle bulunan HHI'ya göre ise; işlemden önce 2.820 olan değer işlemden sonra 2.980'e yükseldiği görülmektedir. Esasen, 1.800'ün üzerinde HHI değerine sahip olan pazarlar oldukça yoğunlaşmış pazarlar olarak kabul edilmekte ve bu pazarlarda 50 puanın üzerindeki yoğunlaşma artışlarının dikkatle incelenmesi gerekmektedir.

10-49/922-325

170 Hem yolcu sayısı hem de gemi sayısı esas alınarak hesaplanan HHI verileri dikkate alındığında Türkiye genelinde kruvaziyer gemilerine yönelik liman hizmetleri pazarında oldukça yoğunlaşmış bir yapı göze çarpmaktadır. Bu bakımdan işlemin yol açtığı yoğunlaşma artışının pazarın rekabet seviyesinde olumsuz bir etkisinin olup olamayacağı değerlendirilmelidir.

180 Antalya Limanı esas itibarıyla katı dökme yük, genel kargo ve konteyner elleçleme hizmeti veren teşebbüstür. Söz konusu limanın bu yönü kruvaziyer turizmi açısından tercih edilirliliğini azaltmaktadır. Zira kruvaziyer yolcularının liman tercihiinde önceliği limana yakın yerlerdeki tarihi ve dini semboller oluşturmakta, ardından limanın bulunduğu coğrafyanın doğal güzellikleri ve eğlence potansiyeli dikkate alınmaktadır. Bu açıdan bir tarafında yük elleçleme hizmeti verilmesi, limanın görüntüsü açısından olumsuz bir durum oluşturmaktadır. Nitekim Antalya şehri doğal güzellikleri ve tarihi mirası ile Türkiye'nin en çok turist çeken şehirlerinden biri olmasına karşın, Antalya Limanı aynı oranda kruvaziyer gemisine ev sahipliği yapamamaktadır.

Öte yandan yük elleçleme hizmetlerinin kruvaziyer gemilerine yönelik liman hizmetlerine oranla çok daha kârlı bir iş olması ve Antalya Limanı'nın gelirlerinin önemli bir kısmını (yaklaşık dörtte üçü) bu hizmetlerden elde etmesi, limanı devralacak teşebbüste ağırlıklı olarak yük elleçleme hizmeti verilmesi yönünde bir motivasyon oluşturmaktadır. Diğer taraftan anılan limanın kruvaziyer liman hizmetleri açısından bir potansiyelinin olmadığı, ancak yük elleçleme hizmeti için yeni yatırım yapmayı gerektirmeden kapasite artışına gidebilecekleri bir potansiyelinin olduğu devralan tarafça ifade edilmiştir. Global Liman İşletmeleri yetkilisinin ifadesiyle; *"Antalya Limanı yolcu trafiği bakımından bir potansiyel oluşturmamakla beraber, mevcut yolcu terminali kapladığı alan ile limanın karlılığını ciddi derecede etkilemektedir. Hâlihazırdaki durumu ile yolcu terminali konteyner, dökme ve genel yük elleçlemeleri gibi daha kârlı faaliyetlerde kullanılamamakta olup limanın ilerideki potansiyelini sınırlamaktadır. Bölgenin artan yük potansiyelini göz önünde bulundurduğumuzda ilerideki yük elleçlemeleri için kullanılabilir bu liman sahası gerek kamu otoriteleri gerekse sivil kuruluşlar tarafından gelen talepler doğrultusunda sosyal sorumluluk çerçevesinde bir hizmet sunmak amacıyla çok düşük marjlarla işletilmeye devam edilmektedir. Bütün bu sebeplerden dolayı yolcu terminaline İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi süresi boyunca herhangi bir yatırım yapılması planlanmamaktadır.*

200 *Konteyner, dökme yük ve genel yük bakımından daha iyi performans gösteren Antalya Limanı'na ihtiyaçlar doğrultusunda ve artan yük trafiği ile paralel olarak ek malzeme ve elleçleme ekipmanı alımlarıyla ufak ölçekli yatırımlar yapılması öngörülmektedir."*

210 Buna göre, coğrafi pazarın -geniş bir yorumla- Türkiye olarak belirlenmesi halinde (Global Liman İşletmeleri'nin kruvaziyer gemilere yönelik liman hizmetleri pazarında hâkim durumda olduğu kabul edilmesi durumunda) dahi, Kuşadası ve Bodrum Limanlarının kontrolünü elinde bulunduran Global Liman İşletmeleri'nin, Antalya Limanı'nı devralmasının var olan bir hâkim durumunun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde sınırlanması ile sonuçlanmayacağı kanaatine varılmıştır.

10-49/922-325

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.